

A szerző fordítása hű, sőt elég jól tükrözi a humanista latin stílus deákos patináját is. A kacskaringós mellékmondatok szálai közé bújtatott gondolatok könnyebb megértését azonban helyenkint nagyon segítette volna a magyar nyelv természetét követő központozás, a hangsúlyozott szavak élesebb kiemelése és — ahol más mód nem adódott — a latin mondatgomolyag szétfejtése.

Balassa Brunó.

A magyar tudományos irodalom bibliográfiája 1901—1925. X. 1. Kémia.

Összeállította Gáspár Margit dr. Bp., 1931. Kir. Magyar Egyetemi Nyomda. (N. 8-r., XII+336 l.) — Ára 25 pengő.

Az Országos Könyvforgalmi és Bibliografiai Központ kiadásában megjelent nagyobb munkálat legújabb, most megjelent kötetében a kémiai szakirodalmat dolgozza fel. A könyv örömmel tölti el a szakembert nemcsak azért, mert a fejlődő magyar kémiai irodalom gazdagságáról tesz tanuságot, hanem azért is, mert nagy szolgálatokat fog tenni a tudományos búvárkodásnak. A kutató, ha az 1901-től 1925-ig megjelent kémiai munkálatok közül valamelyikre szüksége lesz, mentesülni fog a nehéz, időrabló és unalmas keresgéléstől. Ezt a munkát kitűnő szakértelemmel egyszersmindenkorra elvégezte helyette a Magyar Nemzeti Múzeum egyik hivatott tisztviselője, a jelen mű összeállítója. Maga is kémikus és egyben bibliografus, aki össze tudta egyeztetni az előbbinek igényeit az utóbbinak megszabott feladataival. A műnek nagy előnyére válik és használhatóságát erősen emeli, hogy nemcsak különálló kötetben megjelent nagyobb munkákat, hanem a kisebb dolgozatokat is tartalmazza. Az egyes munkálatok csoportosításában a *Chemisches Zentralblatt* szakbeosztásához ragazkodott az összeállító, ami nagyon helyes, mert egy már bevált rendszer felhasználása mindig biztosabb alapot nyújt, mint egy talán részleteiben jobban megfelelő, de a szakemberek előtt még ismeretlen és szokatlan új rendszer. Az egész anyag 12 főfejezetre és ezeken belül 32 alcsoportra oszlik. Az alcsoportokon belül a szerzők nevének betűrendjében sorakoznak a munkák, a szerzők neve ezenfelül a kötet végén külön névmutatóban is szerepel, ami lehetővé teszi ugyanazon szerzőnek esetleg több irányú munkásságára vonatkozó összes adatok áttekintését.

Az összeállítás nemcsak a szűkebbkörű magyar kémikus világgal számol, hanem a külföldi érdeklődőknek is meg akarja könnyíteni a magyar irodalom áttekintését. Ezt az eléggé fel nem becsülhető célt azáltal éri el, hogy a nagyobb munkáknak és a jelentősebb cikkeknek idegen nyelvű fordítását is közli. Azzal, hogy az összeállító a szabadalmakat is felkutatta és művében a megfelelő helyeken feltüntette, a technikai világnak tett nagy szolgálatot, és könyvének használatát a tudományos világ körein túl a gyakorlat embereinek körében is biztosította.

Hisszük, hogy az az évekre terjedő nagy munka, amelyet az avatott kezű összeállító 131 folyóirat áttekintésével és 7361 könyv, cikk és egyéb közlemény felkutatásával végzett, meg fogja teremni gyümölcsét a szakemberek elismerésében; kérjük azonban, hogy az összeállító és a kiadó ne álljon meg a fél munkánál, hanem terjessze ki eddigi gondos és a felület anyagot

valóban kimerítő fáradozását az 1925-nél újabb keletű irodalomra is. Hat év a tudomány történetében nagy idő, még nagyobb a magyar kémia történetében, amely a háború és forradalmak lelki és gazdasági nehézségeiből fölocsudva éppen az elmúlt évtized második felében kapott nagyobb lendületet. Az utóbbi évek gazdag irodalmának feldolgozása fontos és szakemberek előtt szívesen látott feladat volna.

Loeczka Alajos.

Dr. Heinrich Hanselmann: Einführung in die Heilpädagogik. Praktischer Teil. Für Eltern, Lehrer, Anstaltserzieher, Jugendfürsorger, Richter, Ärzte. 1930. Rotapfelverlag. Erlenbach-Zürich und Leipzig. (588 l., számos fényképmelléklettel.)

A szerző, aki ma a zürichi egyetemen magántanára a gyógypedagógiának, hosszas gyógypedagógiai gyakorlat és beható elméleti tanulmányok után adta ki ezt a vaskos kötetet, melyben a gyógypedagógiáról sok tekintetben alapvető elgondolásokat tár elénk. Vegyük pl. a „gyógypedagógia“ elnevezést; sokan úgy határozzák meg, hogy az az abnormis fejlődésű gyermekek nevelés-tudománya. Hanselmann tudományos megokolás után a normális és abnormis elnevezést elveti, mert ezek szerinte nem tudományos fogalmakat, hanem értékeléseket jelentenek. A gyógypedagógiát úgy határozza meg, mint „a testi-lelki fejlődésükben egyéni vagy társadalmi kórokozók által tartósan korlátozott gyermekek tanításának, nevelésének és gondozásának tanát“. Ilyen kórokozók: 1. Az érzéki fogyatkozás vagy gyengeség. Idetartoznak a vak, a gyengénlátó, a siket, a nagyothalló, a siketvak gyermekek. 2. A központi idegrendszer fejlődésbeli gátoltsága. Idetartoznak az enyhébben, a közepesen, a súlyosan gyengélméjű, továbbá a beszédhibás gyermekek. 3. A neuropatiás és pszichopatiás alkat, a testi betegség, a nyomorekság, a veszedelmes környezet. (Nehezen nevelhető gyermekek.)

Meghatározása így átöleli valamennyi hibás gyermeket, mert a „fejlődésbeli tartós korlátoltság“ mindegyiknél megtalálható, ebben tehát egészen új elgondolás nyilvánul meg.

Hanselmann szerint a gyógy- vagy gyógyítópedagógia sem megfelelő elnevezés, mert nem jelöli meg helyesen, amit ki akar fejezni. A gyógyítás ugyanis az orvos dolga, a nevelés a pedagógusé. Csakhogy a legtöbbször szó sem lehet oly értelmű meggyógyításról, mely a fejlődést gátló korlátokat tökéletesen eltüntetné s a fejlődést teljesen szabaddá tenné. Viszont a nevelés lehetősége is szűk határok közé van szorítva s a módszerek tekintetében a gyógypedagógusnak olyan utakon kell elindulnia és járnia, amelyeken a korlátlan fejlődésképes gyermeket nem lenne ajánlatos vezetni. Ezért nem megfelelő a „gyógyítópedagógia“ elnevezés. Helyes jelentése csak annyiban van, hogy megjelöli, hogy itt hibás gyermekekről van szó, akiket csak a pedagógus és az orvos közös munkájával lehet megmenteni.

Ezeket a problémákat fejtegeti a szerző mély tudományos megalapozottsággal, miközben 591 szakirodalmi termékre — köztük több magyar szerző munkájára is — hivatkozik.

Éltes Máttyás.